

Növekvő export, új üzemrészek

A vegyipar jó eredményei

A vegyipari vállalatok munkájáról, az iparág helyzetéről tájékoztatta a Vegyipari Dolgozók Szakszervezetének elnökségét szerdán Körtvélyes István ipari miniszterhelyettes. Elmondotta, hogy az ágazat az év első felében az ipari átlagot meghaladó mértékben fejlődött, 2,7 százalékkal több terméket állított elő, mint a múlt év hasonló időszakában. A termelés júliusban számottevően nőtt tovább.

A magyar vegyipar termékeinek rubelszámosítási kivitele folyó áron az előirányzathoz közelítően, 36,5 millió rubellel — 10 százalékkal — bővült a tavalyi első félévhez képest, miközben az import ennél kisebb mértékben emelkedett. Ugyancsak az importot meghaladó mértékben nőtt az ágazat konvertibilis exportja. Az első félévben a vegyipar volt a népgazdaság legnagyobb exportőre, s kivitele júliusban tovább emelkedett. Az eredmények jelentőségét növeli, hogy a vállalatok a tavalyinál nehezebb feltételek mellett fokozták termelésüket, kivitelüket, és biztosították a

tavalyinál jobb ellátást — vezetett, s a közgazdasági szabályozók sem serkentik kellően a vállalatokat a munka termelékenységének fokozására — emelte ki a miniszterhelyettes.

Az iparágban az év első hét hónapjában növekedett a létszám, ami főleg abból adódott, hogy több vállalatnál, például a Tiszai Vegyi Kombinátnál, a Borsodi Vegyi Kombinátnál, a Biogál Gyógyszergyárban és a bauxitbányászatban új üzemrészek kezdtek működni. A vegyipari üzemekben némileg több lehetőség volt a dolgozók anyagi érdekeltiségének fokozására, mint általában az iparban. A bérek nagyobb mértékű növelésére az adott lehetőséget, hogy a vegyipar nyeresége a múlt év hasonló időszakához képest csaknem 13 százalékkal magasabb volt, az első félévben elérte a 8,7 milliárd forintot. A vállalatok általában a gazdaságosan gyártható termékek körének bővítésével, az értékesíthető árucikkek kivitelének fokozásával növelték nyereségüket. Változatlanul nem kielégítő azonban a munka termelékenysége, ami egyebek között a szervezési és vezetési hiányosságokra is vissza-

vezethető, s a közgazdasági szabályozók sem serkentik kellően a vállalatokat a munka termelékenységének fokozására — emelte ki a miniszterhelyettes.

A munkaversenyről szólva Körtvélyes István kiemelte a szocialista brigádok szerepét a téli termelési feladatok teljesítésében, hangsúlyozva: a kollektív felajánlásai is hozzájárultak ahhoz, hogy a vegyipar egyes területein már behozták a lemaradást. Ugyanakkor kedvezőtlennek értékelte, hogy az iparágban több munkahelyi baleset történt, mint a tavalyi év első felében, főként a szabálytalan, a figyelmen kívül hagyás, a védőeszközök használatának elmulasztása miatt.

A miniszterhelyettes tájékoztatta az elnökség tagjait arról is, hogy a vegyipari vállalatok többségénél még az idén megalakulnak a vállalati tanácsok. Az eddigi tapasztalatokat összegezve rámutatott: a szakszervezetek mindenütt hozzájárultak ahhoz, hogy a választásokat kellően előkészítve, rendben tartották meg. (MTI)

Urbanizációs örömök, gondok Szegeden és környékén

Néhány esztendeje egészen másképp nézem a Szeged környéki községeket. A tejben, gyümölcsben és vajban fürdő Kánaánnak a településfejlesztés újabb szerepkört is kijelölt. Divatos szóval Szeged agglomerációjának nevezük ezt a vidéket. Már az előző öt-éves tervidőszakban is gyakran volt szó a kisközségek népességmegtartó erejéről, ugyanis már akkor látszott, hogy az urbanizáció történelmileg soha nem látott feszített ütemét állami erőforrásokból hosszú időn át képtelenség azonos szinten tartani. Amint pedig a magánérvos otthonteremtés uralkodó forma lett, a településfejlesztési cél — a községek népességmegtartó erejének növelését — a nem szervezett folyamat is erősítették. Nem kellett ahhoz fejszámológéppel számolni, hogy az a ház, amit falun húznak fel, több százezer forinttal olcsóbb, mint városban levő ikertestvére. És hogy ez mennyire igaz, azt legutóbbi tapasztalataim megerősítették éppen Sándorfalván, ahol egykori szegedi bennszülött honpolgárokkal találkoztam. Tarjáni vágy felsővárosi összkomfortos lakásokat adták el, és az így kapott 5-700 ezer forint mellé építési kölcsönt, valamint bankhitelt vettek fel. A közel egymillió forintból már fel tudják építeni a 3-5 szobás családi vagy társasházat. Szegeden a magas telekárak miatt nem kezdtek volna ebbe a vállalkozásba. Legutóbb a népi ellenőrzés állapította meg, a Tisza partján fékezői lettek a magánépitői mozgalomnak. A belvárosi és az újszegedi telekárak egy-két esztendőn belül nemcsak megduplázódtak, hanem a többszörösére emelkedtek. Az építési kedvet természetesen nemcsak ez csökkentette, hanem a magas anyag- és kivitelezői tarifák.

kisebb pénzü szegedieknek is lehetővé teszik a családi házas álmok valóra váltását. Ugyanakkor a parasztizálásból jól élő falusi rétegek pedig Szegeden építenek társas- vagy családi házat gyermekeiknek.

Nem nehéz jónak lenni, hogy a következő öt éves tervben Szeged agglomerációjának szerepe nemcsak tovább növekszik, hanem lényegesen megváltozik. A Csongrád megyei és a szegedi tanácsú város is körvonalazódott; a népességmozgalom sokirányú utcáin az eddigi „közlekedés” módosul. Megmarad az évtizedes hagyomány, a főutca a Szegedre való költözésként jeleníti, de az előrejelzések szerint már csak 4 ezerrel növekszik városunk lakóinak száma elsősorban a beköltözésből, akik Csongrád megye vagy az ország különböző településeiről jönnek ide.

Semmiféle más becsléssel még nem találkoztam, hogy a város lakói milyen számban veszik igénybe az agglomeráció nyújtotta olcsóbb építési lehetőségeket. Az előző öt éves tervben körülbelül 1000-1500-an költöztek Szegedről Domaszékre, Deszkre, Rószkésre, Tiszaszékre, Sándorfalvára... Feltehetően, és itt csak tapasztalatokra számítok ebben a becslésben, hogy a következő öt esztendőben ez a szám esetleg megduplázódhat az ismert okok miatt. A szegedi urbanizációt az is fékezi, hogy a városi tanácsnak nemcsak a lakásépítésre, hanem a közművesítésre is lényegesen kevesebb a pénze, mint a korábbi időszakokban. A magánlakás megteremtésénél, a csatornák, gázvezetékek önköltséges áráival is egyre inkább számolni kell, ami az egyéni beruházások számláját tetemesen megemeli.

Köztudott, hogy a magán- és a közszemélyeknek és a tanácsoknak is minden évben drágább az építkezés. A városnak az egy lakásra jutó infrastruktúra költsége körülbelül egymillió forint. És sajnos a csökkentett költségvetési források ilyen szempontból sem teszik lehetővé, segítik elő a nagyobb községi porták, a

gyednek is érdeke — összefoglaló érdeke —, hogy az agglomeráció még több lehetőséget nyújtson az otthonteremtéshez.

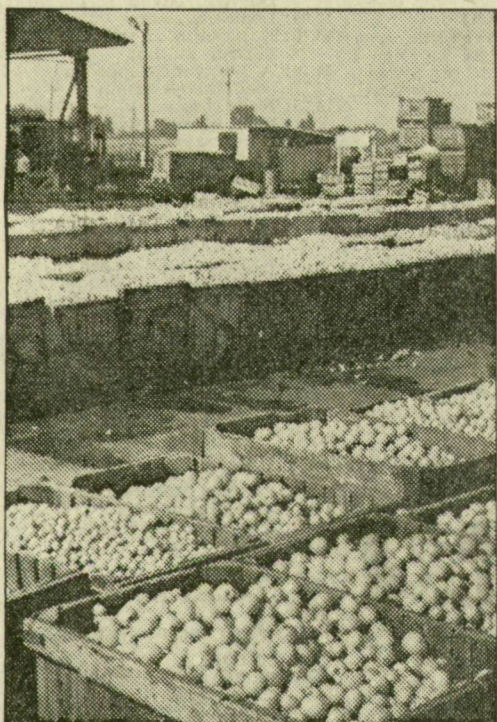
Egyre többet beszélünk arról, a város és környékének urbanizációs fejlődése most már elválaszthatatlan egymástól, és nemcsak azért, mert két esztendővel ezelőtt átszervezték a közigazgatást. Tanácstagok, országgyűlési képviselők a hetedik öt éves tervkonceptió vitáiban arra is felhívták a figyelmet, hasznos lenne, ha Szeged és bolygó községeinek tervmutatói együtt szereplnének, és ez nyomtatékot adna a településfejlesztés új távlatának — pontosabban már jelenének.

A népességmozgalom értékesítő témájánál nem kerülhető ki egy másik izgalmas kérdés, hasznos-e Szegednek, hogy lélekszáma csak mérsékelten növekszik. Előzetes számítás szerint a város polgárainak száma a 80-as évek végén körülbelül 180-181 ezer lesz. Mivel az már bizonyos, hogy a következő öt esztendőben szűkebb pátriánkban jelentősebb iparfejlesztésre nem kerül sor, tehát a város munkaerő-szükséglete sem indokolja a lakosság nagyobb mérvű gyarapodását, így semmilyen megrázkódtatás nem éri Szegedet. Ez persze nem jelenti azt, hogy a lakásépítés újabb területeire a már említett községekben is nem lesz szükség. Az olcsóbb telekárak miatt egyre jobban számíthatunk arra, hogy Szeged környékének népszerűsége rohamosan növekszik. A népszerűség nemcsak gazdasági okokkal magyarázható, hanem azzal a divatiránnyal is, amely már elérte hazánkat. A fejlettebb ipari országokban a 60-as évek közepétől elsősorban környezetvédelmi okok miatt a figyelem a zöldövezet felé fordult, az lett a kultivált lakóhely. Ez a mozgalom vidékünkön is jelentkezik, és a kedvezőbb környezet mellett az is felgyorsítja az iramot, hogy egyre többen a „második gazdaságot” a kiskertmozgalomban vélik felfedezni.

Halász Miklós

Paradicsom(i) állapotok?

Nyújtott műszakban — sorban állva

Képeinken: paradicsommal megrakott konténerek Bordányban, és a domaszékiek „türelmes” lovasköcsi sora.

A tegnapi eső jól jött a növényeknek, igaz, az augusztus végi csapadék még nem tűnt el egészen a talajból. A Felszabadulás Tiszben jobb kukoricatermesre számíthatnak emiatt. A paprika hajtásai zsengebbek, a közepes terméshez még egy meleg, hosszú ősz elkélne. Forráskúton megkezdtek a korai csemegeszőlő szedését, s az őszi burgonya ársását is tovább folytatják, ha az eső engedi.

Bordányban az előre szakszervezetek átvételekére már alig hoztak őszi barackot, a kései fajtákból nem sok fa van erőfélé. A fehérpaprika viszont szépen megnőtt, zöme első és másodosztályú. Legtöbbet paradicsomból hoztak, de a léüzemben folyamatosan feldolgozzák a termést. A nagy paradicsomterületekről a számítottnál kevesebb bogyt szedhetnek az idén, három hete a növények zöme elszáradt. A száron levő paradicsom még beérik, de új hajtások már nincsenek. Mivel a hideg tavasz miatt később indult a szezon, még csak 300 vagonnyit dolgoztak fel ebben az évben. Az ezervegones tervből jó lesz ha hatszáz igaz lesz. Mórhalmon is ugyanilyen kapacitás a lévonál, s a gondok is hasonlóak. Eddig még nem kellett beindítani a kétműszakos

termelést, a nyújtott műszakban is győzték az iramot. A feldolgozással szinkronban ürültek a konténerek, volt elég göngyölög az átvételhez.

A domaszéki Szőlőfűrt Tsz átvételekét alig lehetett megközelíteni. Hosszú kocsisor állt az út szélén megrakottan, telj paradicsommal. Csizsár István átvéve a körülötte csoportosuló termelőkkel együtt csak várni tudott. A téesz az idén a békéscsabai konzervgyárral szerződött, az üres konténerekkel megrakott autót

is onnan várták. Előző nap este ment el az utolsó fuvar, és az autók csak délelőtt ért vissza. Egyébként napi három fordulóval elmenne a 15-20 vagonnyi mennyiség.

Oltványi Miklósnak két hold paradicsoma van, nagyon unta már a sorban állást. Odahaza negyven forintos napszámmért szedik a termést, ő meg itt ácsorog. Reggel ötkor indult otthonról. Még hatan voltak előtte, azok már előző este beálltak az azóta állandóan növekvő sorba...

Huszonegy vállalat bemutatkozása

Magyar kiállítók a Bécsi Vásáron

Huszonegy magyar vállalat állítja ki termékeit a szeptember 9-én nyíló Őszi Bécsi Vásáron.

A magyar kiállítók hagyományos résztvevői a bécsi vásároknak. Ausztria hazánk második legnagyobb tőkés kereskedelmi partnere, így elengedhetetlen a rendszeres kapcsolattartás, az újabb üzleti kapcsolatok kiépítése. A múlt évben a két ország közötti kereskedelmi forgalom először lépte túl a 15 milli-

árd schillinget, s ami szintén kedvező, a magyar kivitel meghaladta az Ausztriából származó behozatalt. Az idei első félév adatai szerint 1985-ben már nem lesz ilyen kedvező a helyzet, éppen ezért igen fontos a két ország vállalatai között az együttműködés bővítése. Az idei magyar kiállításon 8 külkereskedelmi szakvállalat vesz részt, a termelői többségükben saját maguk mutatják be kínálatukat. A magyar árulistán mezőgaz-

A közelmúltban hozta nyilvánosságra a Figyelő című gazdaságpolitikai hetilap a magyar iparvállalatok százasklubjának listáját. Ezen a Szegeden működő vállalatok közül a termelési érték szerinti rangsorban a 40. (egy évvel korábban 39. volt) a Szegedi Szalámigyár

és Húskombinát. Ők a 30. legnagyobb magyar exportáló, a belföldi értékesítési sorrendben pedig a 70-ek. A 66. (egy évvel előbb 64.) a legnagyobb termelési értékű termékgyártó között a Délalföldi Gázszolgáltató Vállalat. Itt bírnak a hazai iparvállalatok közül a 91. legnagyobb értékű eszközállománnyal, a belföldi értékesítők között pedig a 48-ak.

Több olyan vállalat szerepel a termelési érték szerinti sorrendben, amelyeknek kisebb-nagyobb részlege dolgozik Szegeden. Ezek a következő helyeket foglalják el (zárójelben az egy évvel korábbi helyezés): 2. (2.) Nagyalföldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat, 4. (4.) Ikarus Karosszeria- és Járműgyár, 16. (15.) Taurus Gumiipari Vállalat, 31. (35.) Magyar Kábel művek, 76. (67.) Kőolajkutató Vállalat, 83. (82.) Budalakk Festék- és Műgyantagyár.

„Top-lista”

Konferencia

Szerdán megkezdődött Balatonfüreden a VIII. nemzetközi robbantástechnikai konferencia, amelyet a Magyar Bányászati és Kohászati Egyesülés rendezett. Az európai szocialista országok szakembereinek eszmecserejét második alkalommal tartják Magyarországon. Ez a fórum lehetőséget ad a termelést segítő új robbantástechnikai eljárások ismertetése mellett a fejlesztésben, a módszer alkalmazásában kialakított magyar gyakorlat bemutatására is. Hazánkban egyébként az érc és ásvány 10 százalékát robbantástechnikai eljárások segítségével termelik ki. A Mecseki Ércbányászati Vállalatnál szinte kizárólag ezzel a módszerrel dolgoznak, de széles körben használják szénbányákban és bauxitbányákban is.

A megnyitó plenáris ülésen szó volt többek között arról, hogy Magyarországon is tovább korszerűsítik ezt az eljárást. A konferencián három szekcióban ötven előadás hangzik el. (MTI)